

Interpellatie van Hilde Crevits, minister van onderwijs, door Elisabeth Meuleman, met betrekking tot de staat van de schoolinfrastructuur in Vlaanderen, en de voorziene acties om dit aan te pakken.

Het probleem is gekend: er is een enorme lijst aan scholen, die wachten op subsidies voor nieuwbouw of renovatie. In de begroting die minister-president Bourgeois voorstelde in zijn septemberverklaring, bleek dat u voor deze kwestie, naast de 1,3 miljard aan investeringen die sowieso gebeuren, u deze legislatuur 500 miljoen euro extra zal investeren in schoolinfrastructuur. Te beginnen met 50 miljoen per jaar, met een groeipad.

Volgens een nota van de onderwijsadministratie is er in het scenario waar we 30 jaar onderfinanciering wegwerken binnen één legislatuur, 970 miljoen euro extra per jaar nodig. Bij een tweede scenario, dat de wachtlijst wegwerkt op twee legislaturen, komt de extra kost per jaar uit op 700 miljoen euro. Het derde scenario gaat uit van een grotere spreiding, in combinatie met het openbreken van de chronologie van de wachtlijst. In dat geval mogen we uitgaan van ongeveer 390 miljoen euro extra per jaar. En daar zijn de kosten van de DBFM projecten nog niet bijgerekend.

Nu, wat ook de exacte cijfers zijn, in elk geval is iedereen het erover eens dat de noden zeer hoog zijn. Bovendien is onderwijs een kerntaak van deze Vlaamse overheid, en is het dus onze plicht om te zorgen dat alle kinderen van de Vlaamse gemeenschap een plaats hebben op school, in een veilige en degelijke omgeving les kunnen volgen, en kwaliteitsvol onderwijs kunnen genieten.

Op dit moment kampen vele scholen (al dan niet geregistreerd op één van de wachtlijsten voor financiële ondersteuning) met gigantische energiefacturen. Vaak moet men gedurende vele jaren opkapwerken doen, terwijl men wacht op subsidies. Energie kost sommige scholen ruim een kwart van hun werkingsmiddelen. Gemiddeld gaat 15% van de jaarlijkse werkingsmiddelen van Vlaamse scholen naar de energiefactuur. En op die werkingsmiddelen wil deze Vlaamse regering nu ook besparen. Voor het leerplichtonderwijs zou het gaan om 2,3% in het lager onderwijs, 5,4% in het secundair onderwijs. U begrijpt dat bij sommige scholen het water aan de lippen staat.

Zoals u zelf aangaf tijdens de plenaire vergadering van 24 september zullen we, naast voldoende budget, op zoek moeten gaan naar creatieve pistes om de problematiek aan te pakken. En hiermee kunnen we niet talmen.

Wat de wachtlijst bij AGION betreft: Op dit moment is de chronologie het enige criterium dat de volgorde bepaalt om met de bouwwerken te kunnen starten. Omdat de wachttijden opgelopen zijn tot meer dan tien jaar, dienen vele scholen nu al bouwprojecten in om tijdig te kunnen beginnen. Zo lopen de wachtlijsten nog verder op. We moeten dringend op zoek naar criteria om de beperkte middelen zo efficiënt mogelijk in te zetten. AGION zou, in samenspraak met de Vlaamse regering en de onderwijskoepels de subsidiecriteria van nabij gaan bekijken, en eventueel de chronologie van de wachtlijst openbreken. Uw voorganger Pascal Smet liet in januari 2014 weten in de commissie onderwijs dat het 'overleg bijna was afgerond' en dat er 'eerstdaags criteria zouden worden vastgelegd'. Overigens is er vorige legislatuur ook een motie goedgekeurd door het Vlaams parlement waarin men vraagt aan de Vlaamse Regering om toe te zien op de vooruitgang met betrekking tot het herbekijken van het bestaande kader, en de resultaten van het overleg te bespreken in deze commissie, alvorens de nodige beslissingen te nemen.

Voor de financiering van de bouw van nieuwe scholen zijn voor ons de grote PPS-constructies een aflopend verhaal. Een nieuwe ronde 'scholen voor morgen' is niet opportuun. Omwille van de schaal van de operatie zorgde die immers voor een enorme vertraging, een grote meerkost voor de scholen en een serieuze verzwaring van de begroting. Er moet dus naar andere oplossingen gezocht worden.

Een aantal mogelijke creatieve pistes kwamen vorige legislatuur al aan bod. Zo lanceerden wij het idee om het door de school te financieren deel niet alleen via klassieke leningen mogelijk te maken maar ook via crowdfunding. (zie <http://www.vlaamsparlement.be/Proteus5/showVIVerslag.action?id=896172>) De vorige minister van onderwijs was toen enthousiast over het idee.

Ook zien we heil in kleine PPS constructies op gemeentelijk niveau waarbij net- en beleidsoverschrijdend wordt samengewerkt. We zouden moeten gaan voor een meer multifunctionele aanpak : investeren in infrastructuur die voor verschillende doelen kan gebruikt worden. Zelf verwees u al naar mogelijke samenwerking met Welzijn. Kinderdagverblijven en scholen kunnen inderdaad samen worden gebouwd. Maar er zijn ook samenwerkingen mogelijk met sport, cultuur, jeugdbeleid in gemeenten, speelplaatsen kunnen opengesteld worden mits het nodige toezicht, enz. Nu staan alle grote PPS'en voor infrastructuur naast mekaar : aparte financiering voor scholen, sportcentra, culturele centra, ontmoetingscentra, bibliotheken. Samenwerking is efficiënter en dus een besparing, en vergroot tegelijkertijd het draagvlak en ook de mogelijkheden om via vormen van alternatieve financiering extra middelen op te halen. Voor de Scholen van Morgen die nu worden gebouwd, en waar enorm veel geld wordt ingestoken, zouden we toch moeten kunnen garanderen dat die openstaan voor multifunctioneel gebruik door de buurt. Dat zou een voorwaarde kunnen zijn voor subsidiëring.

e 'commissie van de 4 wijzen' stelt ons echter niet gerust op dat vlak. Zeker wat betreft infrastructuur moet hier openheid moeten voor zijn, bakstenen hebben geen ideologie of pedagogisch project.

Om de wachtlijsten aan te pakken zullen dus, naast voldoende budget, verschillende andere pistes moeten gezocht worden. Slechte schoolinfrastructuur, scholen bij wie het water aan de lippen staat... dit alles is een ernstig probleem, de Vlaamse regering moet hier dan ook serieuze oplossingen tegenover stellen. Op de lange baan schuiven mag geen optie zijn. Mensen verwachten antwoorden van een regering.

- Bent u bereid de criteria voor de volgorde van toewijzing op de wachtlijsten aan te passen? Op welk termijn? Wat is de stand van zaken? Wat zijn mogelijke criteria?
- Wat zijn uw plannen in verband met grote PPS-constructies voor scholenbouw? Bij de opening van de school in Londerzeel beloofde u dat vanaf dan twee Scholen van Morgen-bouwwerven per week zouden opgestart worden, zodat 50 projecten in de uitvoeringsfase zullen zijn tegen 1 januari 2015. Zal U die timing halen? En kiest u voor het opstarten van een nieuwe PPS-ronde, een Scholen voor Morgen II? En welke lessen worden dan getrokken uit de gang van zaken bij "Scholen voor Morgen" tot nu toe? Blijft u ook prioriteit geven aan de bouw van passief scholen?

- Ziet u crowdfundinginitiatieven ook als mogelijke oplossing en wilt u dit soort initiatieven ondersteunen?
- Hoe zal u multifunctioneel gebruik door de buurt van de infrastructuur bevorderen/verplichten? Is er overleg met uw collega-ministers van sport/cultuur/welzijn hierover, en met lokale overheden?
- Hoe staat u tegenover netoverschrijdende samenwerking? Welke initiatieven neemt u om dit te bevorderen?
- Zal u werk maken van een snellere procedure voor energiebesparende maatregelen?
- Bent u bereid zo snel mogelijk met Europa en het federale niveau aan tafel te zitten voor een btw verlaging naar 6%
- Zijn er nog andere 'creatieve pistes', zoals u het aangaf in de plenaire bespreking van de septemberverklaring, die u wil bewandelen? Dewelke?